

**Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ» ΣΤΙΣ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ
ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟ ΚΛΙΜΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΡΑΤΣΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ
ΞΕΝΟΦΟΒΙΑ**

της Ευανθίας Αθανασιάδου

Μεταπτυχιακή Διατριβή που υποβάλλεται
στο καθηγητικό σώμα για την μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων
απόκτησης του μεταπτυχιακού τίτλου του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού
Προγράμματος «Άσκηση και Ποιότητα Ζωής» των Τμημάτων Επιστήμης
Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Δημοκρίτειου Παν/μίου Θράκης και
του Παν/μίου Θεσσαλίας στην κατεύθυνση
«Παιδαγωγική και Δημιουργική Μάθηση»

ΚΟΜΟΤΗΝΗ 2011

Εγκεκριμένο από το Καθηγητικό σώμα:

1^{ος} Επιβλέπων : Αθανάσιος Κουστέλιος, Καθηγητής

2^{ος} Επιβλέπων: Βασίλειος Γεροδήμος, Επίκουρος Καθηγητής

3^{ος} Επιβλέπων: Ελιζάνα Πολλάτου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ευανθία Αθανασιάδου: Η επίδραση του προγράμματος «ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ» στις στάσεις των μαθητών και στο κλίμα στο σχολείο σε σχέση με το Ρατσισμό και την Ξενοφοβία
(Με την επίβλεψη του κ. Αθανάσιου Κουστέλιου, Καθηγητή)

Σκοπός της παρούσας έρευνας, ήταν η μελέτη της επίδρασης ενός αθλητικού προγράμματος, το οποίο είχε στόχο να διερευνήσει τη διαφορά στις απόψεις μεταξύ μαθητών διαφορετικής εθνικότητας όσον αφορά το κλίμα ρατσισμού και ξενοφοβίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε σε 6 δημοτικά σχολεία περιοχής Αθηνών και Δράμας και συμμετείχαν 386 μαθητές Ε' και ΣΤ' δημοτικού. Οι μαθητές/μαθήτριες που έλαβαν μέρος, ήταν ελληνικής και μη ελληνικής εθνικότητας ενώ η μέση ηλικία τους ήταν 10.4 ($\pm$ .9). Για τη διεξαγωγή της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης «Αντίληψη Εθνικής Ταυτότητας» το οποίο αποτελείται από 25 ερωτήσεις και «Κλίμα στο Σχολείο», το οποίο αποτελείται από 17 ερωτήσεις. Από τα αποτελέσματα φάνηκε ότι, οι στάσεις των μαθητών αναφορικά με το φαινόμενο του ρατσισμού και της ξενοφοβίας βελτιώθηκε σημαντικά μετά την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλιπάτειρα». Επίσης, φάνηκε να αντιμετωπίζονται οι αλλοδαποί μαθητές ισότιμα με τους έλληνες μαθητές. Επιπλέον οι αλλοδαποί μαθητές παρουσίασαν βελτίωση στη διάσταση της ενοποίησης της κλίμακας εθνικής ταυτότητας. Στην ομάδα ελέγχου δεν παρατηρήθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές.

Λέξεις κλειδιά: διαπολιτισμικότητα, διαπολιτισμική εκπαίδευση, ρατσισμός, ξενοφοβία, Φυσική Αγωγή

ABSTRACT

Evanthia Athanasiadou: The impact of 'Kallipatira' program on students attitudes and on the school climate in relation to racism and xenophobia

(Under the supervision of Mr. Athanasios Koustelios, Professor)

The purpose of this study was to investigate the effect of a sports program, which aimed to detect the different opinions between students of different nationalities on racism and xenophobia in primary education. The program was applied on 386 students of fifth and sixth grade from 6 elementary schools in Athens and Drama. Students who took part were of both Greek and foreign nationality and their average age was 10.4 ($\pm .9$). The Questionnaires that were used for the survey were "Concept of National Identity", which is consisted of 25 questions and "school climate", which is consisted of 17 questions. The results showed that the attitudes of students regarding the phenomenon of racism and xenophobia improved significantly after the application of "Kallipateira." Also, it seemed that foreign students were equally treated with Greek students. Moreover, foreign students showed improvement on the dimension of consolidation on the national identity scale. In the control group there were no statistically significant differences.

Keywords: interculturalism, intercultural education, racism, xenophobia, Physical Education

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	ii
ABSTRACT.....	iii
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	iv
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	v
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	vi
I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
Σκοπός.....	7
Έκθεση του προβλήματος.....	7
Υποθέσεις του προβλήματος.....	7
Οριοθετήσεις του προβλήματος.....	8
Λειτουργικοί ορισμοί του προβλήματος.....	8
II. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.....	9
Ταυτότητα και Πολιτισμός.....	9
Εθνική Ταυτότητα.....	9
Εκπαίδευση και διαπολιτισμικότητα.....	10
Διαπολιτισμική εκπαίδευση.....	11
Η Φυσική Αγωγή ως μέσο καταπολέμησης του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.....	13
Το πρόγραμμα «Καλλιπάτειρα»	14
III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	24
Δείγμα.....	24
Εργαλεία μέτρησης.....	24
Το παρεμβατικό πρόγραμμα.....	26
Διαδικασία.....	27
Στατιστική ανάλυση.....	27

IV. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	28
V. ΣΥΖΗΤΗΣΗ.....	32
VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	37
Προτάσεις για πρακτική εφαρμογή.....	37
VII. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	38
VIII. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Ανώνυμο Ερωτηματολόγιο.....	44

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των δύο ομάδων στις δύο μετρήσεις στο ερωτηματολόγιο της εθνικής ταυτότητας.....	36
Πίνακας 2. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των δύο ομάδων στις δύο μετρήσεις στο ερωτηματολόγιο της αντίληψης κλίματος στο σχολείο.....	38

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

AIDS	Acquired Immune Deficiency Syndrome
Ι.Π.Ο.Δ.Ε	Ινστιτούτο Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
ΥΠΕΠΘ	Υπουργείο Πολιτισμού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Μ.Μ.Ε	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
Α.Π.Σ.	Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών
UNICEF	United Nations Children's Fund
NCLB	No Child Left Behind
EUMC	The European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia

μ μ « » μ μ .
 μ μ μ μ .
 μ μ μ μ μ μ
 (-) . μ
 , , μ μ
 μ , μ μ μ μ .
 μ μ , μ , μ , μ ,
 AIDS μ (, 1994).

μ
 μ μ μ ,
 μ μ μ (Parekh, 1986).

μ (Taylor, 1993).
 μ , μ
 μ . , μ μ
 μ , .

μ , μ
 μ μ Katz (1982) μ μ μ
 , μ μ , μ
 . μ μ μ , μ
 μ μ , μ , μ
 μ , μ . , μ
 , μ

μ μ
 .
 μ μ μ
 μ , μ
 (Katz, 1982).

, μ μ μ
 μ μ , μ ,
 (Bayliss, 1989). μ
 μ μ
 μ μ μ , μ
 μ μ μ (, 2000). μ
 μ μ (Sparks & Verner, 1995).
 μ ,
 , μ (& , 2006). μ μ
 . . μ μ μ .
 μ μ μ μ
 μ μ (Greendorfer, 1983).
 , μ , μ ,
 , μ μ
 μ μ . μ μ Swisher K. Swisher C. (1986),
 μ μ μ . . , μ
 .
 μ μ μ ,
 μ μ , (Swisher C., 1986).
 μ μ μ μ .
 μ , μ μ μ μ ,
 μ
 (& , 2006).
 μ μ
 . μ μ Des (1985) μ
 μ μ μ μ
 . ,
 μ . . μ μ .

:) , μ μ
 μμ ,) μ
 μ 6-9 ,) μ 10-12 ,)
 μ μ 13-15 ,) ,)
 μμ . μ μ :)
 , μ μ
 μμ ,) μ μ 10-12 ,
)) μμ .
 ' & ' μ ,
 . . 5 μ μμ ,
 . μ μ ,
 μ μ , μ μ
 . , μ ,
 μ μ (. .
 μ μ μ μ /
 / μ μ μ .
 μ μμ , μ μ
 μ).
 , μ
 μ μ , μ ,
 μ . μ μ , μ
 μ μ , μ μ -
 .
 (- μ),
 μ , μ μ ,
 μ . μ , . . μ μ
 μ . μ . . μ
 . . . . , , μ , ' ,
 μ μμ , μ μ : « μ
 », « μ - », « μ », « μ » . . .
 μ .
 , μ , ,
 μ μ .
 μμ « » μ

μ μ μ μ μ
 μ μ μ μ μ ,
 (, 2008).
 μ μ μ μ μ
 : , μ , μ -
 , μ , μ - - -
 - μ , μ - μ ,
 μμ (, 2008).
 μ μ μ μ μ 45 .

« » μ μ μμ
 μ μμ . , μ
 μ μ μ
 .
μ
 μ μ μ μ μ
 μ , μ μ μ
 μ μ μ μ μ
 μ . μμ , , μ
 μ μ μ μ μ ,
 .
 , μμ
 « » .

μ μμ « »
 μ μ μ μ

μμ . , μ μ
μ .

01: μ μ μ μ
μ μ μ μμ
« ».

02: μ μ
μ .

1: μ μ μ μ
μ μ μ μμ « ».

2: μ μ
μ .

1. μ μ μ μ
μ .

2. μ , μ μ .

μ

1. μ : μ μ (-)
, , μ
μ μ μ μ μ μ
μ μ μ .

2. : μ μ μ
μ μ μ

3. μμ « »: μμ
μ μ μ μ μ μ μ μ ,
μ μ μ μ
μ .

, , μ
 , μ
 , μ
 μ μ
 μ μ
 . μ
 μ μ
 . μ
 , μ Berry et al. (1987) Berry et
 al. (1989),
 : (separation), (integration), μ (assimilation)
 (marginalization). μ μ Berry et al. (1987), Berry et al. (1989)
 Berry (2002), μ μ
 μ .
 μ :
 (separation) μ , μ μ μ
 , μ μ μ
 .
 (integration) μ , μ μ
 μ μ
 μ (assimilation) μ , μ μ μ
 μ μ μ
 .
 (marginalization) μ , μ μ
 μ μ μ μ μ
 .
 μ
 Parekh (1986), μ μ μ μ
 . μ
 (Parekh, 1986). ,
 μ μ
 μ μ
 (Parekh, 1986).
 , μ μ

μ , μ μ , , ,
 μ , μ (,1998).
 μ , μ
 (,1995).
 μ μ Katz (1982), μ μ μ ,
 μ , , μ
 μ . , μ μ ,
) ,
 μ μ , μ , μ . .)
 , μ
 μ) μ μ
 μ)
 μ μ
 (Katz, 1982),.
 μ Katz, Bullivant (1986) , μ
 μ μ μ , , ,
 μ , μ μ μ , ,
 μ μ . μ , , ,
 μ μ ,
 μ μ , - μ .
 Bullivant (1986) , μμ
 μ , , μ
 . ,
 , μ , ,
 μ ,
 μ (Bullivant, 1986).
 , μ μ (1998) μ μ
 μ μ μ μ .
 μ μ μ
 μ μ μ μ μ .
 μ μ μ μ
 μ μ μ .

μ , ,
 μ .
 Sparks Wayman (1993), μ
 μ / μ μ
 . μ μ μ μμ ,
 « », μ μ
 μ μ μ (, , 2008).
 μ μμ « », ,
 μ , μ , ,
 μ . μ μ . (2008)
 μμ « » , μ μ , μ
 μ μ
 μ , . μμ
 μ / μ μμ
 , μ μ , ,
 μ μ ,
 μ (, , 2008).
 μμ « » μμ μ /
 μμ , μ μ
 μ μ μ . μ , μ
 , μ , μ μ
 (, , 2008).
 μμ « », μ μ
 μ .
 μ , , μ μ
 μ , μ (, ,
 , 2008). , μ /
 μμ , μ μ ,
 μ μ μ (, , 2008).
 μ μ μ μ
 : , μ , μ –
 , μ , μ – –
 – μ , μ – μ ,
 μμ (, , 2008).

μ μ μ μ μ 45 .
μ μ μμ :

1. μ :

μ , μ
μ (United Nations, 2006c). μ
μ , 7 μ 2000 «
μ μ », 54
: , , , ,
(European Union, 2004).
μ μ μ μ
μ μ
2006b). μ μ , μ
μ . μ μ
μ μ Hoge (1996) Suh & Traiger (1999), μ
μ

μμ « » μ
μμ « » , μ ,
μ μ (, ., 2008).
μμ μ /
« » « μ μ ».
μ - μ . ,
, μ μ (, ., 2008).
2008). μ , μ
μ μ μ μ μ
(, ., 2008).
μ μ . (2008), μ μ μ
μμ « » μμ
:
1. μ μμ μ μ ,

μ μμ ,

, ,

μ .

4.

« μ ,

μ μ

μ μ » (, 2006).

« » « (sex) « »

(gender). Ann Oakley (1972) μ « » (sex)

μ μ « » (gender)

. μ μ Oakley (1972),

, .

μ μ Lorder (1999),

«

, μ μ μ μ

μ , μ , ,

, μ ».

μ μ μ μ

. μ , μ

(μ , , 2001).

μ , . μ

μ , , ,

μ . μ μ μ μ ,

, μ (Danish, 1996),

μ μ μ μ μ

μ .

μμ « »

, μμ μ μ

μ , , μ

μ , (, , ,

2008). μ μ , μ

μ μ , μ

μ μ μ

μ

μμ

μ

μ

.

6.

-

μ

μ

μ

,

μ

μ

.

μ

μ

μ

.

μ

μ

μ

μ

,

μ

,

μ

μ

μ

.

μ

μ

. (2008),

μ

:

,

μ

μ

μ

,

,

μ

.

,

μ

μ

,

μ

μ

μ

μ

μ

,

μ

.

-

,

μ

μ

μ

μ

μ

.

μ

,

μ

μ

,

μ

, μ

,

μμ

,

μ

μ

μ

μ

μ

μ

.

μ

μ

.

μ

(

-

)

, μ

μ

μ

(

,

., 2008).

μ

,

,

μμ

« μ »

μ

(

,

.)

(

,

., 2008).

μμ «

»

-

μ

,

μμ

μ

μ

· · ·

μ

μ

μ

μ

,

μ

.
 μ , μ μ μ
 , , μ
 .
 μ , μ μ μ
 μ μ μ
 μ .
 μ , μ -μ μ ,
 μ μ μ (,
 ., 2008). μ μ , μ
 μ μ (, ., 2008). μ
 ,
 , , ,
 . μ μ ,
 , ,
 (Dowd &
 Tierney, 1995).
 μ , , μ μ
 (, ., 2008). μ μ Campoy (1997), μ
 μ
 μ μ .
 :) « / μ / μ » . . . .
 μ μ μ μ
 μ , μ . μ
 μ μ μ μ .
 μ μ μ μ ,
 μ μ .
 μ μ μ .
 , μ μ .
 .
) « » .

μ , μ

) « μ ».

μ , ,

, μ μ

) « ;». μ

μ μ . μ μ (Campoy,1997).

μ , μ μ

μ μ .

μ μ μ μ ,

, μ μ μ μ

μ μ μ μ

(- μ), μ

(, ., 2008). μ Project, μ

μ μ μ μ μ μ

(- , 2003).

μ μ μ μ μ μ .

μ μ « »

, μ μ μ μ .

μ μ μ μ μ μ

μ μ μ μ μ μ (

., 2008).

.

μ

μ 248 μ , μ 6 μ
 μ . μ . 218
 30 μ , μ 10.4 (± .9). μ
 μ : μ μ (=139) μ (=109).
 μ μ μμ μμ « » , μ
 μμ μ μ
 μ μ μμ .
 μ / μ μ μ μ .

μ

μ , μ μ μ
 μ . μ μ μ / :

i)

μ , μ μ
 “Ethnic/Cultural Identity” Ting-Tooney, Yee-Jung, Shapiro, Garcia, Wright, Oetzel (2000),
 μ (2004) 25
 μ 4 :
 (*ethnic belonging*): μ , μ μ μ
 μ μ μ μ ,
 μ
 (*lack of interaction*): , μ μ μ
 μ μ μ μ μ μ
 , μ .
 (*fringe*): μ , μ μ μ μ μ
 μ μ μ μ , μ
 ,
 μ (*assimilation*): μ , μ μ μ μ μ
 μ μ μ μ μ ,
 μ .
 μ , μ μ : 6
 « » (. μ μ μ

), 7 « » (. . μ

μ μ), 6 « » (. . μ

μ μ) 6

« μ » (. . μ μ μ μ

)(1). μ μ μ μ

Likert, 5= « μ », 1= « ».

μ “Ethnic/Cultural Identity”

μ & (2010), μ

μ 1305 μ μ 601

683 , 21 (, , 2010).

μ /μ μ (,

μ μ , , μ , μ μ μ

μ μ /μ μ 10

μ μ / μ 13

(, , 2010).

μ μ μ μ μ

μ , 4

μ : , , μ .

μ μ μ μ

4 μ μ . ,

μ (= .61 .82) (,

, 2010).

μ & (2010),

μ

μ .

ii) μ

μ μ μ μ

μ « μ » (, 2004), 17

μ 3 :

μ : μ

μ μ μ μ .

1. μ μ / μ
 μ .
  2. μ μ .
' ,
  3. μ $\mu\mu$ μ μ
, μ μ .
  4. $\mu\mu$ μ .
  5. μ $\mu\mu$.
  6. μ μ μ $\mu\mu$
 , μ .
- μ «*Ethnic/Cultural Identity*» « μ » μ
15-20 .

μ μ

t-test.

« » (=1,4125, =0,39232), μ μ
μ μ μμ (=2,1667,
=0,73584).

« μ », μ
(=3,9820, =0,69554) μ (=3,5468, =0,69245).
μ μ ,

μ μ μμ .
, « » μ μ μμ μ
(=3,9971, =0,73936) μ μ (=3,6388,
=0,77455). μ μ μ

μ μ , μ μ μ
μ μ .

, μ μ μ μ μ
μ : .
μ μ μ / μ

μμ . μ μμ .
μ μ , μμ « »

μ , μ
μ μ μ μ μ

μ μ μ μ μ
(- - μ -), μ μ μμ

μ μ μ μ μ , μ
.

2 μ μ μ μ μ
, μ μ μ μ μ , μ μ μ μ μ ,

μ « μ », .

μ , μ μ
 μ μ (2).

Segall, Dasen, Berry & Poortinga, (1990),

Research 2001 2343

UNICEF

(UNICEF, 2001).

μ μ , μ μ

μ μ
(EUMC, 2005),

μ

.

μ

,

,

,

.

μ

μ

μ

μ

μ

,

μ

μ

μ

.

μ

μ

μ

,

,

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

,

μ

μ

.

VII.

, . (2006). , μ μ μ .
(μ.), μ μ : .

Alba, R. (1990). *Ethnic identity: transformation of white America*. New Heaven, CT: Yale University Press.

Baron, M. S.S. (1985). *Education for All. Report of the Committee of Inquiry into the Education of Children from Ethnic Minority groups*. London: HMSO.

Bayliss, T. (1989). PE and racism: making changes. *Multicultural Teaching*, 7, 19-22.

Bernard van Leer Foundation (1996). μ . μ μ
μ : .

Berry, J.W., Kim, U., & Boski, P. (1987). Psychological accumulation of immigrants. In Y.Y. Kim & W. Gudykunst (Eds.), *Cross-cultural adaptation: current approaches*. Newbury Park, CA: Sage.

Berry, J., Kim, U., Power, S., Young, M., & Bujaki, M. (1989). Acculturation attitudes in plural societies. *Applied Psychology*, 38, 185-206.

Berry, J. (2002). Acculturation Strategies: Implications of Research Findings for Policies to Manage Diversity. *XXV International Congress of Applied Psychology*. Making Life Better for All: A Challenge for Applied Psychology, Singapore.

, ,, , ,, . μ . (1999).
μ : μ , μ , . ´ , , ,
.

Bullivant, B. (1986). Towards radical multiculturalism: Analysis of curriculum and educational design tendencies. In S. Modgil, G. Verma, K. Mallick, & C. Modgil (Eds.) *Multicultural Education, The interminable debate* (pp 65-89). UK: Taylor & Francis Group, Ltd.

Campoy, R.W. (1997). *Creating moral curriculum: how to teach values using children's literature*

and metacognitive strategies. *Reading Improvement*, 34, 54-65.

, . (2000). μ . : μ .

, ., & , . (2003). μ

. : . . . . , ...

Clements, R.L. & Kinzle, K.S. (2002). *A multicultural Approach to Physical Education*. Windsor: Human Kinetics.

Danish, S.J. (1996). Learning life skills through sports. *The APA Monitor*, 27,10.

, . (2007). 21 . ,

μ . : μ .

De Vos, G., & Suarez-Orozco, M. (1990). *Status inequality: the self in culture*. Newbury Park, CA: Sage.

Donahoo, S. (2006). Derailing desegregation: legal efforts to end racial segregation in higher education before and after brown. *Equity & Excellence in Education*, 39, 291 – 301.

EUMC (2005). The Annual Report on the Situation regarding Racism and Xenophobia in the Member States of the EU. EUMC.

European Union (2004). μ μ .
 μ μ . μ μ :11-09-2008.
<http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/133501.htm>.

European Youth Center (1996). All Different All Equal. μ μ :09-09-2008.
www.coe.int/ecri.

Espiritu, Y. (1992). *Asian American pan ethnicity*. Philadelphia: Temple University Press.

Greendorfer, S. (1983). A challenge for sociocultural sport studies. *Journal of Physical Education, Recreation and Dance*, 54, 18-20.

Hecht, M., Sedano, M., & Ribeau, S. (1993). Understanding culture, communication, and research: applications to Chicanos and Mexican Americans. *International Journal of Intercultural Relations*, 17, 157-165.

.. (2008). .. (2004). ..

Katz, J. (1982). Multicultural education: Games educators play. *Multiracial Education*, 10, 11-18.

Keefe, S.E. (1992). Ethnic identity: the domain of perceptions and attachment to ethnic groups and cultures. *Human Organization*, 51, 35-41.

.. (1995). .. (2004). .. & .. (2006). .. & .. (2010). .. (2000). ..

Lickona, T. (1991). *Educating for character: How Our Schools Can Teach Respect and*

Responsibility. N.Y.: Bantam Books.

MacAlloon, J. (1986). *Intercultural Education and Olympic Sport*, Toronto, Canada: Olympic Academy.

-. (1999). : ;
 , , μ , , μ :
 μ . :

Mirande, A., & Tanno, D.V. (1993). Labels, researcher perspective, and contextual validation: a commentary. *International Journal of Intercultural Relations*, 17, 149-155.

Moodley, K. (1995). "Multicultural Education in Canada: Historical Development and Current Status", In J. Banks & C. McGee Banks (Eds.), *Handbook of Research on Multicultural Education* (pp. 801-820). Toronto: MacMillan.

, .. (1998). μ μ . μ
 , μ . :

Oakley, A. (1972). *Sex, gender and society (Towards a new society)*. New York: Harper & Row.

Oberndoerfer, D. (1999). μ : ; ( ),
 μ :
 (. 211-216). : μμ .

, . . (1999). μ μ . μ
 , 2-3, 1-27.

Parekh, B. (1986). The meaning of multicultural education. In S. Modgil, G. Verma, K. Mallick & C. Modgil (Eds.) *Multicultural Education, The interminable debate* (pp. 44-65). UK: Taylor & Francis Group, Ltd.

, . (1998). μ :
 μ . : μ . : μ
 .

- Phinney, J.S. (1990). Ethnic identity in adolescence and adulthood: a review. *Psychological Bulletin*, 108, 499-514.
- Roosen, J. (1989). *Creating ethnicity*. Newbury Park, CA: Sage.
- Rotherman, M.J., & Phinney, J.S. (1987). Introduction: definitions and perspectives in the study of children's ethnic socialization. In J.L. Phinney, & M.J. Rotherman, (Eds.) *Children's Ethnic Socialization: Pluralism and Development* (pp. 7-10). California: Sage Publications.
- Safrit, M.J., & Wood, T.M.. (1995). *Introduction to measurement in physical education and exercise science (3rd ed)*. St. Louis, MO: Mosby-Year Book.
- Segall, M.H., Dasen, P. R., Berry, J. W, & Poortinga, Y. H. (1990). *Human Behavior in Global Perspective: An Introduction to Cross-Cultural Psychology*. Pergamon General psychology Series, Pergamon Press.
- Selwyn, D. (2007). Highly quantified teachers: NCLB and teacher education. *Journal of Teacher Education*, 58(2), 124-137.
- Sparks, III G.W., & Verner E.M. (1995). Intervention Strategies in Multicultural Education: A Comparison of Pre-Service Models. *The Physical Educator*, 52, 170-180.
- Sparks, III G.W., & Wayman, L.L. (1993). Multicultural Understanding in Physical Education: A Comparison of Urban and Rural Perspectives. *The Physical Educator*, 50, 58-68.
- Swisher, K., & Swisher, C. (1986). A multicultural physical education approach: An attitude. *Journal of Physical Education, Recreation and Dance*, 57, 35-39.
- , . (2003). *μ Project*. :
- Taguieff, P.A. (1998). *O μ . : Dominos*.
- Tarc, M.A. (2006). In a dimension of height: ethics in the education of others. *ducational Theory*, 56(3), 287-304.

Taylor, Ch. (1993). *Multikulturalismus und die Politik der Anerkennung*. Frankfurt: M. Fischer.

Ting-Toomey, S., Yee-Jung, K.K., Shapiro, R.B., Garcia, W., Wright, T.J. & Oetzel, J.G. (2000). Ethnic/cultural identity salience and conflict styles in four US ethnic groups. *International Journal of Intercultural Relations*, 24, 47-81.

, . (1994). . : μμ .

μ , . (2005). μ μ . ASPECTS oday, 5, 20 – 27.

. . . . (2000). μμ « : . μ μ : 05-11-2008. http://www.ypepth.gr/docs/olimpiac_paideia_vivlio_ekpaid_070129.pdf.

. . . . (2007). μμ : μ . , . μ μ : 03-01-2008. http://ypepth.gr/docs/olimpiak_paideia_vivlio_ekpaid_070129.pdf.

UNICEF (2001). – μ – μ . μ μ : 17-01-2007. <http://www.unicef.gr/reports/racism.php>.

UNICEF (2006b). Convention on the Rights of the Child. Protecting and realizing children's rights. μ μ : 11-09-2008. http://www.unisef.org/crc/index_30166.html.

United Nations (2006c). Human rights factsheet. μ μ :11-09-2008. <http://www.un.org/cyberschoolbus/humanrights/resources/factsheet.asp>.

Waters, M. (1990). *Ethnic options: choosing identities in America*. Berkeley, CA: University of California Press.

μ	μ			-		
μ	μ			-		
	μ			-		
	μ	μ		-		
μ	μ	μ		-		
μ	μ	μ		-		
μ	μ	μ		-		
μ	μ	μ		-		
μ	μ	μ	$(\ )$	-		

μ μ μ			-		
μ μ			-		
μ μ μ			-		
μ μ μ μ ( ) ( )			-		
μ μ μ μ μ			-		
μ μ μ μ μ			-		
μ μ μ			-		
μ μ μ			-		
«μ μ » μ μ			-		

μ $\mu \mu$					
μ μ			-		
μ μ			-		
μ μ μ μ			-		
μ μ μ μ			-		
μ μ μ μ			-		
μ μ μ μ			-		
μ μ μ μ			-		

$\mu \ll \mu \gg$

, ...			/		
μ /μ μ			-		
μ /μ μ			-		
μ /μ , μ			-		
μ /μ μ μ			-		
μ /μ μ			-		
μ μ μ , μ .			-		

μ / μ μ			-		
μ / μ			-		
μ / μ , μ , μ			-		
μ / μ			-		
μ / μ μ			-		
μ , μ , μ			-		
μ / μ μ			-		

